

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Zahaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštnjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina na Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zapre reklamacije so poštalne proste,

Svetovna vojska?

Ne hvali dneva pred večerom, pravi pregovor. A ne hvali tudi tekočega leta pred njegovim koncem. Mnogo presenečenja v svetovnih dogodkih nam je prineslo to leto, a bojimo se, da še ne vseh. Zrak je napolnjen z nevarnimi plini in le iskrice je treba, da nastane velikanski, vso zemljo tresoč razpok. Vedno še namreč živimo v nevarnosti svetovne vojske in zdi se nam, da je postala ta nevarnost v zadnjem času zopet večja. Tudi naša Avstrija je v krogu te nevarnosti.

Italijani so stari roparji. En rop nam je vsem dobro znan, namreč rop na Sv. Očetu. Vzeli so mu deželo, katero je rabil kot vrhovni poglavar katoliške cerkve za svojo neodvisnost, ter si ustvarili zjedinjeno Italijo. Sedaj ta zedinjena Italija ropa naprej. Avstriji so vzeli Beneško. Leta 1895 so si hoteli vzeti Abesinijo v Afriki, a so bili tepeni. Letos so šli italijanski roparji drugokrat v Afriko in hočejo vzeti Turkom deželo Tripolis.

Kakor je znano, pa se italijanskim roparjem na afričanski obali silno slabo godi. Zato premišlujejo Italijani, da bi napadli Turčijo v njeni domovini in jo na ta način prisilili skleniti mir in odstopiti Tripolis. Sliši se, da hočejo zasesti pristanišče v Solunu in celo zapreti dardanelsko morsko ožino proti Carigradu.

Komaj je bilo slišati o tej italijanski nakani, že so postale kar štiri države nemirne: Avstrija, Nemčija, Francija in Anglija. Vse štiri države imajo namreč živahno trgovinsko zvezo s turškimi morskimi pristanišči. Posebno pa se je vznemirila Avstrija, kajti njej ni vseeno, ako smukne Italija s svojimi ladijami okoli sosednjih balkanskih dežel. Avstrija namreč dobro pozna dolge prste Italijanov, katere tako radi stegujejo po tujih deželah, in znano je, da se Italiji že dolgo zdeha po kaki balkanski deželi. Toda nihče nima rad roparja za svojega sosedo, in še kar na dveh straneh! Zato se že čita, da je Avstrija naznanila Italiji, naj pusti turške dežele in morska pristanišča kolikor mogoče pri miru.

Ako bo nas Italija ubogala, dobro. Ako ne, pa je vojskuna nevarnost pred durmi. In če mi začnemo, potem je zelo verjetno, da tudi Anglija, Francija in Nemčija ne bodo mirovale. Vsaka teh držav itak že sedaj z razburjenostjo in bojaznijo skrbi, da ne izgubi svojega močnega stališča v Sredozemskem morju. To bi bila lepa vojska, ako bi kar šest velikih držav poseglo vmes z orožjem, kajti gotovo tudi Turčija ne bi mirno gledala, kako se drugi pretepajo za njeno

kožo in meso, in Rusija bi ne trpela, da se drugi trgajo za balkanske dežele. Zraven teh velikih držav pa bi tudi majhne balkanske države zgrabile gotovo za orožje.

Pa še jedna nevarnost velike vojske obstoji. V Nemčiji je ljudstvo hudo nezadovoljno, ker je dobila Francija afričansko deželo Maroko. Nemčija pa le manj pomena vredno odškodnino v Kongu. Pri pogajanjih je namreč Anglija z vso svojo močjo in vsem ugledom stala ob strani Francije. Zato je sedaj med nemškimi ljudstvom velika nevolja in glasno se kliče po vojski proti Angliji. Nihče ne more povedati, kaj nam v tem oziru prinese bližnja bodočnost. To pa je gotovo, če se zgrabi Nemčija in Anglija, potem ne bo dolgo trajalo, da bodo zapletene v ta spopad tudi Francija, Rusija in Avstrija.

Vrhu tega pa moramo vedeti, da je sploh v Evropi sedaj tudi v državah samih veliko zmedenosti in nezadovoljnosti. Portugalska ima hude domače boje, odkar so framonji zapodili kralja. Na Španskem si žele mnogi istih dogodkov, kakor so se odigrali na Portugalskem. Na Francoskem je velika nezadovoljnost, ker zatirajo katoličane in ne puste socialistom vladati, kakor bi hoteli. V Avstriji delajo socialni demokratje nemire zaradi draginje mesa, tudi v Nemčiji se vedejo socialni demokratje kot prekucni, čeprav ne iz draginskih vzrokov. Rusija še ni pomirjena od notranjih bojev. V Italiji vre zaradi nesrečne vojske v Tripolisu, balkanske države pa itak vedno brusijo svoje meče in čakajo ugodne prilike, da udarijo. Vse je zrelo in pripravljeno za splošne nemire, za velike vojske.

Naša Avstrija ne nastopa proti nobeni strani izzivalno. Toda svojo čast in svojo zemljo bo znala braniti, ako bo treba, tudi z orožjem. Ako bi si dobila pri tem nazaj benečanske Slovence ter si napravila na Balkanu pot do Soluna, bi nič ne škodilo.

Državni zbor.

Zadnji teden v petek, dne 10. novembra, se je končalo prvo čitanje proračuna. Predno se je končalo, je govoril še v imenu slovenskih poslancev dr. Šusteršič. Govoril je izborni glede vsebine in oblike. Splošno se je priznavalo, da je bil dr. Šusteršič v govor najbolj znamenit v celi proračunski razpravi. Poslanci, ki so ga v velikem številu poslušali, so bili kar očarani od njegovega nastopa. Nek rusinski poslanec je odkrito priznal: dr. Šusteršič je najbolj darovit politik v zbornici. Znanemu voditelju čeških narodnih socialistov so se v solzah iskale oči

od Šusteršičevega govora. Slovenski in hrvatski poslanci so, ponosni na svojega voditelja, navdušeno zaklicali ob koncu govora: Živio dr. Šusteršič! da se je razlegalo po celi zbornici. V zbornici vlada prepričanje: Slovenski poslanci delajo svojemu narodu res čast. Dr. Šusteršič je izvajal:

„Delo v zbornici bo moglo biti uspešno le, ako se oživi zopet stari resnični avstrijski duh, ki je vsem narodnostim pravičen, vsem narodom pusti, da se svobodno razvijajo in vsem narodom da sredstva, da si kulturno in gospodarsko pomagajo dalje. (Pritrjevanje.)

Zdi se pa, da smo do tega še daleč. Dogodki zadnjega časa jasno uče, da so jugoslovanske dežele težišče cele države. Če bi Avstrija izgubila jugoslovanske dežele, je nehala biti velesila! (Veliko pritrdjevanje.) Italijanske pokrajine je Avstrija po večini že izgubila, nemške je morala odstopiti Nemčiji, jugoslovanske pokrajine so ji ostale zveste, in zdaj so naši državniki na delu, da še te izgubijo! (Viharno pritrdjevanje. Klici: Res je! Tako je!) Ne sme se pozabiti, da leže jugoslovanske dežele ob morju, vodilni krogi v Avstriji pa so menda to popolnoma pozabili. Udana čustva Jugoslovancev so glavna moč monarhije za njeno stališče ob Adriji! (Viharno, dolgotrajno pritrdjevanje.) V jugoslovanskih deželah Avstrije leži edina in zadnja možnost za monarhijo in tam doli se bo odločila usoda Avstrije kot velesila. Živimo v jako nevarnem času; značilno je n. pr., da se je očitelo v nemškem državnem zboru državnemu kancelarju to, da je s svojo previdnostjo ohranil mir, da, govorilo se je, da bi bila Nemčija morala položiti meč na tehtnico. Nadalje ne smemo pozabiti, da se zna sunek Italije proti Tripolisu enkrat obrniti proti Adriji, proti Albaniji, ki nam je jako blizu. (Pritrjevanje.)

Dunajska vlada pa se nam v mnogem oziru odtujuje. Niti ene besedice ni v programnem govoru ministrskega predsednika n. pr. o dalmatinskih železnih (Klici ogorčenja.) Nobešen od ministrov Stürgkhovega kabineta kljub morebitnim osebnim krepostim ne vživa niti najmanjše trohice našega zaupanja. (Veliko pritrdjevanje od strani Jugoslovancev.) Grof Stürgkh smatra Avstrijo le za nekako igrišče. On izjavlja, da bo njegova uprava nepristranska.

To je pa čisto samoobsebi umljivo. (Veliko pritrdjevanje.) S tem, da grof Stürgkh to še posebej poudarja, vzbuja le sum, da te nepristranosti v resnici ni. (Viharni klici: tako je!)

Kar se tiče Nemcev, stojijo na čisto drugem stališču tam, kjer so v manjšini, in na čisto drugem zopet

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

Dobre pol ure od doma Dolinarjev višje gori ob Pesnici, a že v sosednji župniji, je stanoval premožen kmet Jakob Zemljč. Bil je tudi voznik z dušo in telesom, a vsekakor moder mož; zadnje čase je daljše vožnje opustil, ker se je dalo veliko zaslužiti pri železnici. Imel je dva sinova in dve hčeri; med temi je bila najstarejša Jerica, krasno razvito dekle cvetočega obraza, stara kakih 24 let. — Pietro je prišel večkrat v to hišo po opravih zaradi vožnje, in kmet ni imel nič proti temu, ker je vedel, da Lah dobro plača. Pač pa se ga je skrbno ogibala Jerica, ki se je kar bala njegovega pogleda: nekam čudno se ji je dozdevalo, da žare njegove črne oči; ako je bilo le mogoče, se je umaknila, kadar je prišel. Nekoč jo sreča v veži ter jo ljubeznjivo pozdravi, hoteč jo vjeti za roko, toda ona, zardela v lica kot makov cvet, te mu izmakne ter zbeži, da je ni več videl. Zopet pride nekega večera kar nenadoma ter jo zaloti ravno pri studencu; poprosi jo za požirek hladne studenčnice, ki mu jo Jerica tudi poda; med tem se njene oči nehote srečajo z njegovimi: bilo je v tem pogledu nekaj silnega, boleznega, da je dekle kar vztrepetalo po vsem životu. Prijemši jo za roko, ji s prijaznim glasom pravi: „Jerica, zakaj me sovražiš, ko jaz tebe tako neizrečeno ljubim...“ Ona se mu hoče iztrgati, a on je ne izpusti. „Počakaj, poslušaj me Jeri-

ca! Mlad sem, premožen, imam dobro službo, a srečen ne morem biti nikdar, ako ne smem deliti svoje sreče s teboj, Jerica!“ — „Ni mogoče, se izviije iz njenih razburkanih prsi. Dekle se mu s silo iztrga in zbeži. Pietro stoji dolgo časa še nepremično na istem mestu in gleda isto smer, kamor je izginila ona, ki je njegovo ljubezen, njegovo ponosno dušo zavrgla. Izraz njegovih oči pa je pričal o besnem viharju, ki divja v njegovi duši.

V. Šmarjetna nedelja.

Ko je prišla spomlad v deželo s pisanim cvetjem ter so minuli velikonočni prazniki, so pričeli ljudje izpraševati Ivana, če se bode kmalu ženil? On pa je zmajeval z rameni in molčal. Posebno ženske je že dolgo skrbela ta važna zadeva; ugibale so in preretovale kočljivo zadevo na vse mogoče načine, on se jim je pa smejal. Prišel je k njemu ta in oni prijatelj z imenitno novico, da ve zanj za nevesto, kakoršne nima ves okraj; on je mirno poslušal, končno pa dejal, da se še ne mudi.

Naglo premine na deželi spomlad in že so se pričeli vroči poletni dnevi. Približala se je nedelja, ko se obhaja cerkvena slovesnost, god farne patronije. Popoldne istega dne — bil je to star krajeven običaj, ki pa je z mnogimi drugimi izginil — se je vršila navadno v vaški gostilni po končanem popoldanskem cerkvenem opravilu prosta zabava s plesom. Kmalu so bili vsi gostilniški prostori napolnjeni z veselo mladino. Prišla je z dovoljenjem staršev tudi Jerica s sestro in bratom. Posebno važnost so pripisovala dekletu tisti dan temu, s katerim dekletom se ta ali oni fant prvič zasuje na podu. Marsikatera je težko čakala tistega dne, češ, takrat se bo dalo spo-

znati marsikaj, o čemur se je poprej že dolgo zastoni belilo glave. Že se slišijo iz gostilne hreščeči glasovi harmonike; zdajpazdaj poskuša ta ali oni parček svojo umetnost na podu; bolj in bolj se polni plesna dvorana. Tamkaj pri stranski mizi je sedel z nekaterimi tovariši Ivan. Že večkrat je godec prišel in zopet nehal, veselo so se sukali fantje in dekleta na plesišču, a Ivan se ni ganil na veliko nevoljo deklet, ki so nestrpno čakale, katero si izbere za prvi ples. Fantje ga dražijo, on pa še čaka. Nazadnje se je fantom to le že postalo preneumno in stijojo v vežo, kjer se je vršilo tajno posvetovanje; fantje pridejo zopet v sobo, poredno se mužajo in pomenljivi pogledi se menjavajo med fanti in dekleti; nekaj bo. Zdaenci pristopijo Ivanov prijatelj k mizici, kjer je godec neusmiljeno natezal staro harmoniko, vrže srebrno dvajsetico pred njega na mizo, rekoč: „Za Ivana Dolinarja — valček!“ Glasen krahot se zasliši med fanti, dekleta se spogledujejo... Ivan „hudo“ pogleda prijatelja, češ, čakaj porednež, ter se le počasi vzdigne. Marsikatero dekle začuti ob tem nenavadno vročino v glavi, dasi samo ne ve prav, zakaj. Ivan se hipno ozre po sobi, gre proti mizi, kjer sedi med tovarišicami Jerica ter jo poprosi za ples. Dobro, da se Jerica v teh trenutkih ni utegnila ozirati po sobi, kajti sicer bi bila lahko opazila marsikateri temen pogled od strani deklet. Zabava se je vršila nemoteno naprej, in že se je začelo nagibati za goro: treba je bilo misliti na odhod. Jerica gre torej nagovarjat brata, češ, čas je, pojdemo domov. Toda bratoma se med veselimi fanti nikakor ni mudilo. „Malo še počakaj!“ In čez „malo“ rečeta sestrama, naj gresta le počasi, onadva prideta takoj za njima. Jerica se torej s sestro Reziko odpravi; z njima pojde tudi Ivan; a brata sta med tem na

tam, kjer so v večini. Na Češkem zahtevajo čisto nekaj drugega, kakor na Štajerskem in Koroškem. Kjer so Nemci v večini, tlačijo vse nemške narode. (Pritrjevanje.) Jaz zakličem: Če mislite iti tako naprej, boste doživeli najljubši odpor od naše strani! (Viharno odobravanje na jugoslovanski strani, burni „Živio“-klici.)

Mi smo po vsem, kar se je zgodilo, popolnoma neodvisni. (Viharno pritrdjevanje.) Mi se bomo te odvisnosti posluževali, kakor se bo zdelo nam prav. (Burno odobravanje.) To, kar se je zgodilo, nas popolnoma odveže vsake potrebe in dolžnosti, priznati komurkoli pravico, dajati Slovincem kakršnekoli nasvete. (Viharno pritrdjevanje.) Jaz nočem govoriti o politiki proste roke, zakaj „prosta roka“ je prišla zelo ob dobro ime. (Veselo.) Prosta roka je lahko „stvarna“, kakor ji pravijo, lahko pa je tudi pest, in gospoda bo v tem oziru nekaj doživela!

Dr. Kramar je dejal: „Brez nas ne gre!“ Dr. Steinwender je dejal: „Brez nas tudi ne gre!“ Jaz vam hočem razodeti še eno skrivnost: „Brez nas tudi ne gre!“ (Viharno pritrdjevanje in ploskanje od strani Jugoslovancov.) Mi se na nobeno stran ne vemo, toda če mi hočemo, tudi ne gre in ne bo šlo! (Ponovno burno odobravanje.) Mi si ne pustimo gledati v karte, toda mi se bomo znali posluževati onega, od g. Bilinskega rabljenega liberum veto (svobodni ugovor), če bo treba!

Mi smo jako dobre volje. Veste zakaj? Zato, ker čisto natanko vemo, da je v tej zbornici ena sama močna, enotna in trdna, edina stranka, na katero se vselej lahko zanesemo, to je naša stranka! (Viharno pritrdjevanje in ploskanje.) Za nami pa stojijo v neomajljivi zvestobi naša ljudstva! In zato vam kličem vsem, vladi, velikim strankam in malim strankam: „Mi se ne bojimo!“ (Viharni vzkliki, veliko, dolgo, ne ponehajoče odobravanje in pritrdjevanje; govorniku od vseh strani čestitajo.)

Ob koncu seje dne 10. novembra je izlival mariborski Boštjan svojo jezo nad govorom poslanca Brenčiča. Pač najboljši dokaz, kako je spekle nemške uradnike, kar jim je Brenčič očital. Boštjan je svoj govor čital, napisali so mu ga uradniki. Naši poslanci govorijo prosto, iz svojega lastnega znanja, nemški poslanci pa si dajo pisati svoje govore od svojih volilcev, zato pa tudi ne naredijo nobenega utisa. Boštjan se je s svojimi izvajanci samo osmešil. Poslanci so se norčevali iz njega. Brenčičevi udarci še vedno trdno sedijo.

Ob koncu seje se je izvršil med nemškimi poslanci grd napad, ki kaže, kako nizko so Nemci že padli. Poslanca Malik in Humer sta se najprej zmerjala z lažnjivci, lumpi, faloti, in nazadnje je natepel Malik Huma s pasjim bičem. Taka je nemška omika.

V torek, dne 14. novembra se je začelo drugo čitanje draginskih predlogov. V imenu Slovencev bo govoril dr. Krek.

V torek je predložil finančni minister nove davčne predloge: davek na žganje, davek na pivo, dedne in daritvene pristojbine, davek na šumeča vina, in davek na automobile. Splošnega davka na vino torej vlada ni predložila in ga tudi ne bo. To je vesela vest za naše vinogradnike.

Politični ogled.

— Državni zbor bo zboroval najbrže do 20. decembra, tako se je sklenilo pri posvetovanju klubovih načelnikov 10. novembra. Delovni program se razdeli sledeče: Seje se vrše, kakor dozdaj, vsak torek, sredo, četrtek in petek od 11. ure dopoldne do 4. ure popoldne. Po končani razpravi o draginskih predlogih, bi se naj pričelo prvo čitanje socialnega zavarovanja, nadalje pride na dnevni red tudi razprava o začasnem poslovníku, več manjših predlogov,

obljubo pozabila. Reče torej Rezika sestri: „Franceta in Toneta pa vendar od nikoder ni, a oče so nam zabičevali, naj vsi skupaj pridemo domov; ali naj grem po-nje? Pa idi, toda glej, da končno vsi ne izostanete,“ opominja Jerica sestri, ki se vrne po brata. Ivan in Jerica pa gresta počasi naprej. Toda zdaj, ko sta sama, čutita oba nekako tesnobo v srcu in pogovor nikakor ne pride v pravi tir. Ivan se pritožuje Jerici, kako dolgočasno in pusto da mu je tako življenje ter da bo zdaj, ko je preteklo že nad leto dni po očetovi smrti, treba misliti na to, da si dobi v hišo pridno gospodinjico; pravi, da si ne misli, take se-le iskati, ker si jo je že zdavnaj izvolil, in sicer nobene druge kot njo; le tega ne ve, se mu li pač ta želja tudi kdaj izpolni. Pri tem pogleda Anico iskreno, vprašajoč prosoče... Sedaj se tudi ona opogumi ter se mu prične pritoževati, kako jo neprestano nadleguje oni Pietro s svojo ljubeznijo, za katero pa da nikakor ne mara. Ivan se tem pritožbam smeje ter meni, naj tega ne upošteva kot resno stvar. „A vendar se ga tako bojim“, pravi dekle, „ker je nekaj tako strašnega v njegovih očeh; Ivan, varuj se ga tudi ti!“ Dobro de Ivanu ta dekletova skrb, ki jo prime za roko ter veselo pristavi: „Kaj ne, Jerica, ti postaneš moja...?“ — „Tvoja“, šepetajo komaj slišno njene ustnice, nje roka pa počiva v krepki desnici Ivanovi, kakor da najde ondi zavetja pred njim, ki se ga tako boji. In molče sta korakala roka v roki in presrečna. Kaj bi se trudil okorni jezik, kadar v svoji vzvišeni tajnostni govorici govore — srca...

(Dalje pri.)

začasni proračun, uradniška predloga in mogoče se tudi prvo čitanje brambene predloge. Dne 22. novembra se bodo v večerni seji izvolile delegacije. Po novem letu bodo sklicani deželni zbori na kratko zasedanje, razen goriskega, o katerem se govori, da bo baje razpuščen.

— Na Ogrskem se je v državnem zboru med strankami vendar dosegel mir. Predsednik Berčevič je, kakor smo že zadnjič poročali, odstopil. Za novega predsednika je bil izvoljen bivši podpredsednik Navay. Delovni program se je sestavil sporazumno večine z manjšino. Manjšinske stranke so se zavezale, da ne bodo motile razprav. Vendar se iz zadnjih sej spozna, da sklenjeni mir na Ogrskem ne bo dolgo držal.

— Hrvatski sabor je razpuščen. Volitve bodo že 24. in 25. novembra. Ban Tomašič upa zmagati z vladno stranko. Že sedaj se poslužuje „volilnih priprav“, ki so edino na Ogrskem in Hrvatskem v navadi, to je nasilje in neprimerno nastopanje proti drugim strankam. Banu, ki je, kakor znano, Madžaron, je posebno neljub vodja kmečke stranke, Stjepan Radič. Zadnji čas je Radič naenkrat izgubil. Govori se, da je ubežal, da ga Tomašič ne more dobiti, ker bi ga očitno dal rad zapreti. Tomašič bo dal baje še pred volitvami zapreti več voditeljev domoljubnih hrvatskih strank. Na Hrvatskem so res prave turške razmere.

— Na Nemškem se je politično ozračje zelo razburkalo. Pretečeni četrtek, dne 9. novembra, se je vršila v nemškem državnem zboru razprava radi znane francosko-nemške pogodbe radi Maroka. Razni govorniki so bičali postopanje nemške vlade pri mirovni pogajanjih. K seji je prišel tudi nemški prestolonaslednik, ki je iz svojega sedeža živahno pritrdjeval govornikom, ki so bičali omahljivo postopanje vlade. Radi tega postopanja cesarjeviča je zavrelo po vsej Nemčiji. Državni kancelar Bethmann-Hollweg se je čutil prizadetega in je prosil cesarja Viljema, naj ga odpusti iz službe. Cesar pa tega ni storil, ampak je povabil kancelarja na večerjo, cesarjeviča pa je ostro pokaral. Nemško ljudstvo je postalo bojovito in je nezadovoljno, ker ni prišlo do vojske. Postopanje cesarjevičeve, kakor javno mnenje, pomeni ost proti Angliji.

— Vstaja na Kitajskem. Uporniki prodirajo vedno dalje. Vladi se je izneverila večina vojske. Severna armada prodira proti glavnemu mestu Peking, ki že na več krajih gori. V državi ni nobenega reda več. Tudi na cesarskem dvoru so se sprli. Z gotovostjo se trdi, da je konec kitajskega cesarstva ter da bo postala Kitajska ljudovlada.

Razne novice.

Iz davčne službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčne oficijale Martina Zormana, Josipa Lacknerja, Martina Kojca in Alfonza Sorglechnerja davčnim upraviteljem in Antona Tureka davčnim asistentom.

Razpisano učiteljsko mesto. Na petražrednici v Kapeli je izpraznjeno učiteljsko mesto. Petražrednica je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do dne 15. decembra na krajni šolski svet Kapela, pošta Radenci.

Naši shodi. Pretečeno nedeljo so se vršili sledeči shodi: V Dramljah političen shod in ustanovitveni kraj odbora K. Z., govorila sta posl. dr. Korošec in Pišek; v Lepi njivi pri Mozirju političen in gospodarski shod, govorila sta poslanec dr. Verstovšek in poslovodja Žebot; pri Sv. Martinu pri Vurbergu ustanovni shod Dekliške zveze, govoril dr. Hohnjec.

Naša dolžnost je, da skrbimo za razširjanje katoliškega časopisja. Sedaj, ko se zopet bližajo dolgi zimski večeri, moramo delovati na to, da se bo v vsaki pošteni slovenski hiši čital „Slov. Gospodar“. Vsaj za zimski čas si naj ga posamezne hiše naročijo. Že čez 10.000 iztisov „Slov. Gospodarja“ roma vsak teden k našim prijateljem. Naj se to število še bolj pomnoži! Od 1. decembra pa do 1. marca stane „Slov. Gospodar“ samo 1 K.

Slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji. Če hočete, da bo naše slovensko ljudstvo rado zahajalo k vam in vam nosilo denar, naročite si „Slov. Gospodarja“ in inserirajte v našem listu. Naši pristaši so že toliko zavedni, da vedo razločevati med našimi prijatelji in nasprotniki.

Sv. Oče in katoliško časopisje. Vrhovni poveljnik sv. katoliške Cerkve, sedanjí sv. Oče Pij X., so poslali predsedniku nižjeavstrijskega katoliškega shoda ljubeznjivo pismo, v katerem pišejo med drugim sledeče: „Kar se tiče žalostnih posledkov slabe časopisja, ki so nastali pri vas, tudi Mi obžalujemo. Upamo pa, da bodo najboljši govorniki na vašem shodu s svojo zgovornostjo pobijali slabo časopisje in bodo vernike svarili pred slabim berilom ter jih s tem odvrnili od njih, kakor od zastrupljenih studencev. Če to dosežete, se lahko prišteva vaš shod med najsijajnejše.“ — Torej celo sv. Oče priporočajo razširjanje katoliških listov in zatiranje slabih. Veri Slovenci, sledimo besedam sv. Očeta!

Zopet zarezka v cesarski hiši. O Božiču se zaradi nadvojvodinja Elizabeta Frančiška z vojvodo Fran Jožem bavarskim. Nadvojvodinja Elizabeta je najstarejša hči Marije Valerije in Franca Salvatorja, torej vnukinja našega cesarja.

Vojaške vesti. Poveljnik mariborskega pešpolka „grof Beck“ št. 47, polkovnik Kalser pl. Manns-

feld je imenovan za poveljnika 12. gorske brigade v Banjaluki. Podpolkovnik Rihard Mayer pešpolka št. 7 je premeščen k pešpolku št. 47 ter postane njegov novi poveljnik.

Premestitev vojaštva. Prihodnjo spomlad se izvrše obsežne premestitve vojaštva, pri čemer je opaziti očitno stremljenje, da se ojačijo vojaške posadke na jugu naše države, in to zlasti ob italijanski meji in v Bosni. Dva oddelka strojnih pušk 36. polka in pešpolk št. 19 pride iz Dunaja v Tolmin, Sežano in Kobarid; štab, trije bataljoni in en oddelk strojnih pušk 32. pešpolka z Dunaja v Trst; več oddelkov spodnještajerskega 47. pešpolka bo prestavljenih na Primorsko v Kojsko in Biljano; pešpolk št. 97. se premesti iz Trsta v Belovar in Karlovac na Hrvatskem; 20. lovski bataljon pride iz Tolmina in Sv. Lucije v Kormin; gorska baterija št. 3 gorskega topniškega polka št. 3 pride iz Beljaka v Tolmin; 5. stotinja 12. pionirskega bataljona iz Gyula-Peher var v Pulj.

Zasmehovanje cerkvenih zapovedi po liberalnem učiteljstvu. V torek pred praznikom Vseh svetnikov, to je dne 31. oktobra, je pri c. kr. uradnem učit. zborovanju v Gorici izrazil učitelj Balič željo, naj bi se uradne konference ne sklicevale ob takih dnevih, ki so po cerkvenih zapovedih postni dnevi. Liberalni list „Soča“ poroča o tem: „Učitelj Balič je grajal, ker se je današnji dan določilo za konferenco in s tem povzročilo to veliko zlo, da bodo danes vsi učitelji grešili, ker bodo vživali mesno jed v Gorici. Salve smeja so odmevale po dvorani in Baliča so poslali jest h kapucinarjem.“ — Tako se liberalno učiteljstvo naravnost norčuje iz učitelja, ki še spoštuje cerkvene zapovedi in še ni vrgel krščansko vero kot staro šaro v kot, kakor delajo liberalni učitelji.

Baraba. Kakor se svinja najbolje počuti, če se valja po blatu, tako je tudi „Štajercu“ najprijetnejše pri srečanju, če more klatati in zmerjati. In ta svoj v resnici nemškutarski posel opravlja s tako surovimi besedami, da se jih mora sramovati tudi najbolj barabski šnopsar. V zadnji številki napada ta list, ki se imenuje kmečki, v resnici pa je kramarski, kmeta in kmečkega poslanca Brenčiča s tako podlo in hudobno surovimi besedami, da bi bila vsaka obramba žaljenje za poslanca Brenčiča. Kaj takega, kar piše „Štajerc“, je mogla zapisati le čisto navadna lumparska in vrhu tega še napol blazna baraba.

Izdajalci. „Štajerc“ kaj rad psuje naše ljudstvo in njegove voditelje kot izdajalce, čeprav je celemu svetu, in torej tudi „Štajercu“, znano, da ga ni bolj cesarju vdanega naroda v Avstriji, kot je slovenski. Nekje drugje pa so izdajalci doma, in sicer v tistih vrstah, katere tako gorke brani „Štajerc“, pri nemških nacionalcih in radikaleh. Ti ljudje, kojih poslanci so člani največje „avstrijske“ parlamentarne stranke, namreč nemškega nacionalverbanda, so priredili pretečeno nedeljo na Dunaju shod, na katerem so ogorčeno in surovo protestirali proti češkimi šolam in proti italijanski pravni visoki šoli na Dunaju. Pri tej priliki so se njihova „avstrijska“ srca tako razvnela, da so začeli kričati in zabavljati proti cesarju z besedami, katerih ne moremo objaviti. Zabavljali so tudi proti habsburški cesarski hiši, ogrevali se za nemške protestantske hohenzollerce ter kričali in tulili: „Živio Hohencollerni! Živio cesar Viljem!“ No, ljubi nemškutarski „Štajerc“, kdo so bili tisti, ki so zabavljali v nedeljo proti cesarju in naši vladarski hiši, ki so se razvneli za nemško vladarsko hišo? Kdo so bili ti izdajalci? Mar li Slovenci? Ne, to so bili „Štajerčevi“ varovanci, nemški nacionalci in radikale! To so tisti ljudje, ki tulijo izdajalsko pesem „Die Wacht am Rhein“. To pomolite „Štajercu“ pod nos, ko bo zopet govoril o slovenskih in slovenskih izdajalcih, in stavim, da se mu bo začelo kihati.

Nemška omika. Zadnji petek je gledala državna zbornica skrajno grd prizor. Dogodil se je pred nemškimi poslanci, med zastopnikom ptujskega mesta, Malikom in Humerjem, poslaneem nekega nemškega okraja na Češkem. Najprej sta se poslanca grdo zmerjala, potem pa je Malik svojega nemškega brata naklestil s pasjim bičem, in nazadnje sta si pretila, da se ustrelita, toda revolverjev nista imela seboj. Mesto Ptuj, v katerem se rodi teden za tednom šnopsarski „Štajerc“, ima zares poslanca, na katere Markhl in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, da so poslanci spodnještajerskih Nemcev, Malik Markhl in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, danes pa vidimo zopet enega spodnještajerskih nemških poslancev v ospredju — pretepov. Kakoršni volilec, takšni poslanci!

S pasjim bičem deluje „Štajerčev“ zastopnik Malik v državnem zboru za svoje volilce. Dogodek zadnji petek dne 10. t. m. se je izvršil tako-le: Najprvo sta se vsenemška junaka Malik in Humer ozmerjala, in sicer s takimi psovskami, ki so v navadi pri šnopsarjih. Letele so besede: falot, lažes, komedijant, z revolverjem te ustrelim kot psa itd. Humer je nato razkačen silil proti Malik, da bi ga oklofotal. Drugi poslanci ga zadržujejo. V tem boju zavihati Malik s pasjim bičem in udari ž njim po Humerjevem licu. Humer je postal vsled žgočih udarcev še bolj srdit. Pometal je poslance, ki so ga zadrževali, proč, in skočil pred Malika. Nasprotnika si stojita v bojni srditosti nasproti: Malik s pasjim bičem, Humer s povzdignjenimi pestmi. O pravem času še zagradi nek poslanec Humerja za suknjo ter ga drži s pomočjo nekega socialdemokrata, da se ne more iztrgati in udariti po Malik, Humer brea okrog sebe, a poslanci ga drže kakor v kleščah. Ves divji vrže sedaj Humer Malik njegovo ročno torbico v obraz. A v tem hipu